

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja raz en nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nem-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vin.

Št. 79.

V Ljubljani, ponedeljek dne 8. aprila 1918.

Leto II.

Dr. Ravnihar in slovenska socialna demokracija.

Voditelj jugoslovanske demokratske stranke je 10. marca na kamniškem shodu izrekel besede: »Neob-
hodno je potrebno, da se mišljenje in načela druge
stranke ne mečejo v blato.« Zastopnik iste stranke v
državnem zboru dr. Ravnihar pa je deset dni pozneje
na shodu železničarjev v Ljubljani očital voditeljem
socialne demokracije slovenske, da so popolnoma od-
visni od Dunaja, ker dobivajo od tam podpore in zato
morajo plesati kakor se jim gode. Tako poroča »Slo-
venski Narod«. Stavljam vprašanje: »Kake podpore in
kdo jih dobiva? Zakaj in kako smo odvisni od Dunaja?
Očitane dr. Ravniharja je trivialno in zavratno. Vpra-
šamo: »Ali pozna zgodovino razmerja slovenske so-
cialne demokracije z nemško, ali ne?« Ako jo pozna,
potem je hotoma in vedoma iz preprostega demago-
štva govoril neresnico. Gre mu, da zapelje železničarje
na politično pot svoje meščanske stranke. Ako pa ne
pozna naše zgodovine, potem je govoril kot brezmiseln
agitator. Zahtevamo jasen odgovor, sicer ga bomo mo-
rali imeti za nemožatega človeka, ki ne zasluži nobe-
nega odgovora več.

Železničarjem pa to le: Delavci, ki le količkaj po-
znajo zgodovino delavskega gibanja na Slovenskem,
dobro vedo, da je bil slovenski železničar težak, pre-
ganjan in izkoriščen kot živina od meščanstva, ali je
bilo že nemško ali laško ali slovensko. Leta 1889. se je
ustanovila socialna demokratična stranka. V to cen-
tralistično, v jedru nemško stranko, stopili so prosto-
voljno češki, poljski, laški in slovenski delavci. V soli-
darni skupni politični in gospodarski organiza-
ciji so dosegli prve priboritve delavske svobode. Pro-
stovoljno so prispevali za močno zgradbo centralne or-
ganizacije, vedoč, da je le od te odvisna bodočnost
delavca. Leta 1897. so izvojevali delavci prve politične
pravice in že leta 1899. je nemška socialna demokracija
sama postavila na program strankarskega zbora
narodnostno vprašanje, ter se je sklenil brnski pro-
gram, t. j. priznavanje avtonomije posameznih narodov
kakor svobodo posameznega državljanja. Od takrat na-
prej je vsaka avtonomna narodnostna skupina zgradila
prosta svojo organizacijo brez vtikanja in vpliva nemške
socialdemokracije, kakor je sama hotela in znala. Vse
pridobitve v gospodarskem in socialnem oziru zahva-
ljati imajo železničarji svoji centralizirani organiza-
ciji pod nemškim vodstvom. Pod tem so narasle politi-
čne in strokovne organizacije po celi Avstriji. Čehi kot
industrialni narod so prišli prvi do lastne denarne
moči in je zaraditega nastal spor med nemško centra-
lizacijo in avtonomno skupino. Čehi svesti si, da z last-
nimi dohodki lahko gospodarijo, so se ločili. Razcepitvi
strokovnih organizacij morala je slediti politična. Izrab-
ljanje narodnostne ideje razdvojila je tudi Pollake. Kaj
je danes uspeh tega separatizma? Ali ga ne čutijo rav-

no češki in slovenski železničarji najbolj na svojem
lastnem životu? Ali ni ravno separatizem omogočil vlad-
i in železniški upravi, da se z železničarji igra kakor
mačka z miško? Razprti so danes češki in nemški in
slovenski železničarji in lahka je pot železniški upravi,
da vsiljuje nemške nacionalne železničarje kamor hoče.
Ne stoji nasproti enotna mogočna organizacija vseh
železničarjev brez razlike narodnosti, ki bi bila edina
v stanu postaviti se uspešno v bran! Kako si mislijo
narodni železničarji bodoč boj za enakopravnost, ko so
na svojem shodu na predlog svojega gospoda predsed-
nika sklenili »pretrgati vse stike z nemškimi organiza-
cijami — ker so bile vedno slovanske organizacije od-
ločilne in so odločevale, a so imeli vendar le Nemci ves
dobitek.« Kaj so mari slovanske organizacije odloče-
vale same na korist Nemcev? Ali morda mislijo sloven-
ski železničarji, da s svojimi brezcilnimi sklepi in s
svojim lahkomišelnim obnašanjem separatizma izsilijo
kaj od vlade? Ali ne tirajo svoje nemške tovariše na-
ravnost v nacionalistični tabor in pod okrilje vlade? Nemški železničar dobro vé, da mu bo odslej kazalo
priznavati se nacionalistom, saj ga železniška uprava
tem gotoveje pošlje na najboljša mesta med slovenske
in češke železničarje, da jih izpodriva in nadzira. Wie-
ser za Wieserjem pride vsled sistema separatizma v če-
ško in slovenske kraje. Slovenski železničar si kuje
lastne verige s taktiko nacionalističnega separatizma.
Češki strokovničarji že gorko obžalujejo svoj separati-
zem! Dosegli bi vse avtonomne pravice v skupni orga-
nizaciji, ako so se naslonili na slovensko, italijansko,
poljsko in rumunsko skupino in z njimi vred organiza-
torično premenili centralo strokovnih društev.

Klofač, voditelj čeških narodnih socialcev, se je pro-
glasil že očitno za razredni boj, kot edino mogočo tak-
tiko češkega delavstva. Ko se družim odpirajo oči slo-
venski železničarji trpe, da pride zastopnik slovenskega
malomeščanstva, žal voditelj socialne demokracije
premljevač puble buržuazne fraze, ki se trosijo od
nacionalističnin demagogov! Kakor nemški nacionalci
svojim socialnim demokratom očitajo odvisnost od Slo-
vanov, tako češki in slovenski obratno. Ali ne uvideva-
jo slovenski železničarji banalnega demagoštva? Ali ne
vidijo, da je separatizem delavstva izdajalstvo nad in-
teresi slovenskega železničarja, končno tudi izdajalstvo
narodne stvari? Vsa bodočnost je v ljudski
masi! Ta pa bo imela svojo veljavo edino le v orga-
nizirani enotni veliki delavski stranki, ki ne more biti
druga, nego socialna demokracija, internacionalna, re-
volucionarna in razredna.

Dr. H. Tuma.

Narodni svet.

Z. — Z Dunaja objavlja v Glasu S. H. S. dne 4. t.
m. zanimiv članek, kjer čitamo med drugim tudi to-le:
»Posvetovanja 24. marca 1918, v Ljubljani, so se
vršila med poslanci izvrševalnih odborov S. L. S. in
narodno-napredne stranke, so prinesla sporazum v vseh

načelnih vprašanjih. Nasprotstva med tema strankama
so bile svoj čas vzrok, da se taka skupna organizacija
ni dala sprovesti. Tržaška in istrska narodna organi-
zacija sta bili vedno vneti za koncentracijo. Pričakovati
je tedaj brze rešitve formalnih vprašanj, da bo ljubljans-
ki oddelek »Narodnega odbora« kmalu gotov. Dalma-
cija je v reorganizaciji. Vsled posebnosti njene situacije
jej je treba prepustiti, da se slobodno odloči, na katero
sekcijo se hoče nasloniti. Tu imajo le praktični razlogi
voljavo.

Nadaljnjo vprašanje je sodelovanje soc. demokracije.
V Zagrebu je pri ugotovitvi minimalnega programa
skupnih načel aktivno pomagala hrvaška socialistična
stranka. Odziv tudi pri ljubljanski stranki ni bil neugod-
en. Le ta pa je že prej (neslužbeno) izjavila, da se ne
more vezati v »Narodni odbor«, ker še vedno upa na
zopetno ustanovitev internacionalne, ki bo potem pokli-
cana, da da taktično smer stranki. Dogodki zadnjih
tednov (zlasti odziv nemškega socializma na rusko raz-
oroženje in glasovanje nemške stranke za avstrijski
proračun) so pač to nado z nova potisnili nazaj. Noben
nacionallec nima nič proti temu, da delavstvo išče za
razredne svrhe in uresničenje politične demokracije ko-
operacijo preko narodne organizacije, a nikakor ni mo-
žno priznati kompetence internacionalne v vseh onih
vprašanjih, ki jih naj narod reši po načelu samoodločbe
sam zlasti glede državne pripadnosti in glede oblike dr-
žave. Po oni isti neslužbeni izjavi bi stranka sodelovala
le od slučaja do slučaja. Ni dvoma, da bo vse to v
kratkem prišlo do popolne pojasnitve.

Na ta izvajanja moramo priponniti, da je bila na
posvetovanje, ki se je vršilo dne 3. marca t. l. v Za-
grebu, naša bratska hrvaška stranka vabljena in se je
posvetovanja tudi udeležila. Na posvetovanje, ki se je
vršilo v Ljubljani dne 24. marca ni bila naša stranka
ne osebno in ne oficijelno vabljena, ter tudi do danes
še ni obveščena, na kakšni podlagi se je dosegel popoln
sporazum. Popolnoma je pa napačna trditev, da stoji
slovenska soc. demokracija na stahišču, da naj interna-
cionala določi smer taktike v vprašanju narodnega
sveta, zakaj v tem oziru smo popolnoma na jasnem.
Tudi smo že naglašali, da je zagrebška izjava v so-
glasju z nazori naše stranke.

Če pa ljubljanski gospodje mislijo, da nas ni treba
vabiti k takim posvetovanjem, jim svobodno, svobodno
jim tudi, če iščejo prazne izgovore — mi nismo užaljeni,
marveč gremo po svoji pošteni poti naprej. Pride pa
čas, in prav kmalu, ko nas bodo potrebovali.

Politični pregled.

— Vprašanje pretrane. Budimpeštanski »Vilag« je
prejel z Dunaja informacijo o kronskem svetu, ki se bo
te dni obdržaval, da se bo na tem svetu odločilo zlasti
važno vprašanje aprovizacije cele monarhije. Odločilo
se bo, kako naj se razdelijo zaloge v Ukrajini in v Ro-
muniji. V Ukrajini je zelo težko prisiliti kmete, da iz-

LISTEK.

Obnovitev internacionalne.

Dne 21. oktobra 1916 je ustrelil dr. Friderik Adler,
sin Viktorja Adlerja, avstrijskega ministrskega predsed-
nika grofa Stürgkha. Vse časopise je hitelo pripovedo-
vati javnosti, da se je zgodilo dejanje blaznega človeka.
Atentat naj bi bil čin blaznega in ne — čin, ki ima ve-
lik politični pomen. Dne 18. in 19. maja 1917 pa je stal
Friderik Adler pred dunajskim izjemnim sodiščem. V
spominu nas vseh je govor, ki ga je obtoženec govoril.
Nismo sicer zvedeli vsega, kar je ta dva dni atentator
povedal; cenzura je dovolila le izveček; stenografični
zapisnik izide pozneje! Razsodba se je glasila: smrt na
vesalnih. Najvišje sodišče je dne 24. julija 1917 zavrnilo
ničnostno pritožbo, nakar je cesar dne 2. septembra iz-
pomenil smrtno kazen v 18letno težko ječo.

Zaprta so se vrata za mladim življenjem. — Njegovi
prijatelji, ki so se vedno glasili k niemu, so izdali knji-
go, ki so jo naslovili: »Die Erneuerung der In-
ternationale« (Obnovitev internacionalne), v koji so
zbrali Friderika Adlerja spise in članke iz vojne dobe.

Karl Skautský je napisal knjigi lep predgovor, v ka-
terem pravi med drugim: »Mnogi so smatrali Frica Ad-

lerja za propagandista dejanja. Nič pa ni bolj zmotnega
kot to. Propaganda dejanja skuša s svojim pretresujočim
učinkom konkurirati dejanski ali le domnevani slabosti
ideje. Za Frica Adlerja pa ni silnejše moči kot one ideje,
ki koreninijo v dejanskih razmerah in izhajajo iz njho-
vega spoznanja. Posvetil ni svojega življenja propagan-
di dejanja, marveč propagandi svojih idej. Pri tem je
njegova propaganda idej seve bila tudi propaganda de-
janja, v toliko, v kolikor sta bili zanj teorija in praksa
združeni v neločljivo enoto...«

Robert Danneberg je zbral Adlerjeve spise. V uvodu
pravi, da izdaja Fric Adlerjeve spise in članke zato, da
bi pomagali služiti veliki ideji, za katero je Adler vse
dal, namreč temu: da pripelje proletarijat k zavesti svo-
jega položaja in svoje naloge, da postane proletarijat
duševno in fizično zmožen za boje, da bo triumfal nad
svojimi sovražniki in da bo izpremenil svet robovanja
in vojne v državo svobode in miru.

Najzanimivejši je oni oddelek knjige, ki obsega v
celoti 216 strani, ki prinaša članke Adlerjeve iz dobe od
oktobra 1914 do oktobra 1916. Ti obravnavajo najbolj
pereča vprašanja, in sicer: Kaj je internacionalizem, so-
cialna demokracija v Nemčiji in vojna, socialna demo-
kracija v Franciji in vojna, internacionalna dejanja,
namen in svrha socialne demokracije, pismo na Huys-
manna, ideje l. 1879. in ideje l. 1914.

Knjiga »Die Erneuerung der Internationale« je lepa
knjiga. Podala prav obilo najraznovrstnejšega čtiva.
Vse delavske biblioteke naj si jo nabavijo. Naroča se
pri Ignac Brand et Co. na Dunaju. — V mnogih spornih
vprašanjih današnjih dni, ko prihajajo najrazličnejši osre-
čevalci in pripovedujejo nove evangelije, se bo vsakdo
s pridom zatekel k spisom Frica Adlerja. S prepričeval-
no besedo mu bo Fric Adler povedal:

»En problem je v prvi vrsti, ki nam ga je rešiti,
namreč problem razredne države. V našem boju si
korak za korakom pridobivamo novih pozicij, ali vso
moč, ves čas moramo uporabiti, da ta problem končno
razrešimo s tem, da ga spravimo s sveta. Ne smemo
počivati, ne memo oddiha iskati popreje, dokler nismo
dosegli odprave razredne države, odprave kapitalistične
družabne uredbe. Najvažnejše kulturno delo, ki ga more
dandanes proletarec vršiti, je ono v socialno demokra-
tičnih organizacijah...« (Str. 212.)

Naj bi Friderika Adlerja knjiga našla med našimi
sodrugimi mnogo paznim čitateljem, naj bi utrdila vero v
boljšo bodočnost delavskega razreda in naj bi dala de-
lavstvu zavest, da je mogoče izpremeniti človeško dru-
žbo tako, kot je to mislil Friderik Adler — da preneha
svet robovanja in voien in nastane svet svobode in
miru.

A. K.

roče svoje zaloge, glede Romunije pa obstoje prometne nepravilnosti. Zato se namerava rekvizicije v Ukrajini poostrižiti in pospešiti, a promet z Romunijo čim hitreje in boljše vpostaviti. Avstrijska vlada je baje sklenila, porabiti zaloge za tostransko državno polovico, ker vlada v Avstriji veliko pomanjkanje živeža. Če se pa Avstrija obskrbi v Ukrajini in v Romuniji, bo Ogrska v bodoče Avstriji manje dajala. Glede Nemčije je omenjeni list dobil informacijo, da je ona popolnoma dobro preskrbljena, ker je znala svoje zaloge tako razdeliti, da je vsakdo dobil, kolikor mu je bilo treba.

— **Kedaj se sestanejo delegacije?** Še vedno ni ničesar znano o tem, kedaj se zopet sestanejo delegacije. Grof Czernin očitno odloga zasedanje plenuma avstrijske delegacije. Razlogi so povsem politični. V plenumu avstrijske delegacije nameravajo jugoslovanski in češki delegati ponoviti in obrazložiti svojo deklaracijo o ustanovitvi jugoslovanske, odnosno češko-slovaške države, a kakor se sliši, nameravajo tudi poljski zastopniki protestirati proti odcepljenju holmske gubernije od poljske države. Razum tega nameravajo jugoslovanski in češki zastopniki predložiti ves material, s katerim se jasno dokazuje preganjanje slovanskega ljudstva v dobi vojne s strani civilnih in vojaških oblasti. Jugoslovanski in češki delegati nameravajo predlagati nujnost razprave o tem vprašanju. Vsekakor bo plenum avstrijske delegacije prinesel eno najzanimivejših in najvažnejših diskuzij avstrijske delegacije. Razvila se bo brez dvoma debata o preustroju monarhije v zvezi z nameravano narodno avtonomijo po Seidlerjevem načrtu.

— **Zbor čeških narodnih socialcev** je sklenil, da se bo stranka vnaprej imenovala socialistična, ki bo delala na podlagi rzednega boja ter je priglasila svoj vstop v bodočo internacionalo. Tako na Češkem, kjer je imela ta stranka precej vpliva! Naši »narodni delavci«, ki nimajo med delavci nobene zasloble in ki nimajo nobene organizacije izvršili nekaj železniških uradnikov, pa zahtevajo, da naj jim revidiramo svoj program, da bo mogoče skupno delo z — njimi. O tem dogodku bomo že še kaj poročali.

— **Protest čeških socialističnih demokratov.** Kakor poroča praški »Venkov«, je poslal načelnik češkega soc. demokratičnega kluba v državni zbornici, poslanec Habermann, zunanjemu ministru grofu Czerninu naslednjo protestno brzojavko: »Vaša ekscelence! V imenu svojega kluba protestiram najodločneje proti napadom Vaše ekscelence na češki narod. Češki narod je doprinesel v tej vojni velike žrtve, pretrpel težke izgube in že zaradi tega ne zasluži, da bi ga kdo na tak način napadal. Češki narod, češke matere, kakor tudi nemške in ogrske matere žele mir, in sicer pravičen in trajen mir, brez aneksij in kontribucij, na podlagi resnične in pravične izvedene demokratične samoodločbe; tej misli pa napadi Vaše ekscelence nikakor niso dobrodošli, temveč so ji škodovali.«

— **Češki člani gosposke zbornice** so poslali ministrskemu predsedniku dr. Seidlerju ta-le protest, ki smo o njem že poročali v soboto: »Podpisanci protestirajo odločno proti obliki in vsebini pavšalne obtožbe, ki jo je naperil zunanji minister grof Czernin v svoji privatni izjavi dne 2. aprila proti ustavopravno izvoljenim zastopnikom češkega naroda in s tem tudi proti političnim stremeljenjem naroda samega, in so si svesti, da pritrdijo temu protestu vsi meščanski člani gosposke zbornice češke narodnosti. Še nikdar ni noben avstrijski minister ravnal s sedemmilijonskim narodom, ki si je historično svest svojega pomena za monarhijo na tak neobziren in nepravičen in z avstrijskega stališča nepolitičen način, kakor je to storil grof Czernin v popolni zlorabi svoje naloge kot minister vladarske hiše. Prosimo Vašo ekscelenco, da vzamete ta naš protest na znanje in si pridržujemo pravico, da ga stvarno in točno utemeljimo pri prvi priliki.«

— **Slovanske stranke proti grofu Czerninu.** Iz krogov slovanskih državnozbornskih poslancev poročajo, da bodo slovanske opozicijske stranke v kratkem imele skupno posvetovanje, na katerem se bo sklepalo o nadaljnjih korakih, ki se nameravajo storiti proti ministru zunanjih zadev grofu Czerninu. V čeških parlamentarnih krogih so mnenja, da se bodo vsepoljski zastopniki in poljski narodni demokrati, ki so šele nedavno izstopili iz poljskega kluba, pridružili slovanski opoziciji in aktivno sodelovali pri skupni konferenci.

— **Vsenemško časopisje** je izšlo očitno novonazivanje za dosedanje »aneksije«, da s tem prikrije nekoliko svojo nasilno politično pojmovanje. Odstop Dobruške in širokega pasa, ki presega na vseh mestih 15 kilometrov, ob celi ogrsko-romunski meji ni aneksija, temveč le poprava meje! Seveda po mnenju oficijozne politike nimajo te poprave drugega pomena in zmisa, kakor ta, da se zavarujejo obmejni distrikti in država sploh pred bodočimi napadi. S tem pa monarhija indirektno sugerira svetu misel, da njena bodoča politika ne bo šla za tem, da odvrne svojim sosednim državam povod za te bodoče napade. Da je treba oboroževanja in zavarovanja za »vsak slučaj«, je le izgovor, saj vemo, kaj tiči za njimi! Tako »popravo meje«, kot se je izvršila na Romunskem, zahtevajo Vsenemci tudi na zapadu, na Francoskem. Zanašajo se tudi na avstrijsko pomoč, kakor so sami pomagali nam zavojevati na vzhodu. Da

jim diši francoski premog in francoska ruda v Vogezih, pa ne povedo!

— **Zmaga socialistov z leve na Norveškem.** Pri glavnem glasovanju deželnega kongresa norveške socialistične stranke, ki je zboroval v Kristianiji, je zmaga dosedanja skupina (manjšina, z leve) s 168 proti 126 glasovom. Dosedanje strankino vodstvo je vsled tega odstopilo. Pri volitvi predsedstva so bili izvoljeni pristaši socialistične smeri (manjšina). Tudi uradništvo glavnega glasila norveške delavske stranke je bilo izmenjano.

— **Vojaška posadka v Rumuniji.** Bukareški »Tagblatt« priobča naslednjo uradno vest: Zadnje dni se je tu poizvedovalo, če bodo ostale vojaške čete centralnih držav po mirovnem sklepu še nadalje v deželi. Od informiranih strani izvemo, da bodo nadaljevale vojaške čete tudi po sklenjeni ratifikaciji svoje delovanje, ne le v Bukareštu, temveč tudi v celi državi.

— **Bolgarsko-romunska pogajanja.** Bolgarski zastopniki pri mirovni konferenci so zahtevali, naj Romunija izloči iz svoje armade vse bolgarske častnike in moštvo, ki so rodno iz Dobruške in naj jim dovoli, da se takoj vrnejo v domovino. Doslej je Romunija demobilizirala pet divizij, 45.000 vojakov in 1000 častnikov se je vrnilo v Valahijo. Bolgarski načrt gospodarskih odnosov med Bolgarijo in Romunijo je že odobren. O ostalih načrtih se vrši še razprava.

— **Ukrajinsko žito tudi za Švedsko.** Nemška vlada je sporočila švedskemu odposlanstvu v Berlinu, da bo rade volje podpirala švedske želje po izvozu ukrajinskega žita na Švedsko. Kadar bota centralni državi zadostno preskrbljeni z ukrajinskim žitom, se bo pogajala nemška vlada s Švedsko glede prepustitve ostalega žita iz Ukrajine.

— **Veliki knez Nikolaj Nikolajevič** je v Taškentu dne 2. aprila umrl. Veliki knez, sin velikega kneza Konstantina, je dosegel starost 68 let in je stalno prebival v Taškentu. Politično ni igral nobene vloge.

— **Francoska zbornica sprejela proračun.** Zbornica je prejela državni proračun v celoti z vsemi 475 glasovi. Finančni minister je častil zbornico, ker je sprejela celotni vojni proračun, ki ga bodo pokrili, kakor upa, državni dohodki. Dovoljeni krediti znašajo sedaj 8.378.478.483 frankov in obsegajo narodna posojila, obstoječe dolgeve ter povišanje uradniških plač.

— **Portugalska osvobodi politične ujetnike.** Portugalska vlada naznanja, da osvobodi vse politične ujetnike in zagotavlja, da bo nadaljevala svoje sodelovanje z alijanci proti skupnemu sovražniku.

— **Ententni glasovi o Czerninovi izjavi.** Iz Pariza se brzojavno poroča: Francosko časopisje odločno obsoja manever grofa Czernina, ki je pričel ofenzivo proti morali zaveznikov s perfidnim orožjem obrekovanja. Nekateri listi sodijo, da je skušal grof Czernin razdvajati alijance, češ da išče Francija separaten mir. — Tudi ameriško časopisje ne sodi ugodno o poizkusu grofa Czernina, da uvede mirovna pogajanja. Bolj kot kedaj je jasno, da vodi do miru le nadaljevanje vojne.

— **Amerika napove vojno Bulgariji.** Iz Washingtona se poroča londonski »Morning Post«, da namerava Wilson od kongresa zahtevati vojno napoved Bulgariji. Ko so Združene države napovedale Avstro-Ogrski vojno, je bil kongres pripravljen, da se tudi Bulgariji in Turčiji napove vojna, a Wilson iz neznanih vzrokov tačas ni bil za vojno napoved.

Dnevne beležke.

— **Splošna amnestija.** Cesar je dne 2. t. m. povodom rojstva najmlajšega sina odredil odpust kazni nastopnim osebam: 1. vsem onim, ki so bili obsojeni pred današnjim dnem (2. t. m.) pred kako civilno kazensko sodnijo radi razžaljenja veličanstva ali članov cesarske rodbine ali radi obeh zločinov, toda ne v zvezi z drugimi kaznivimi dejanji, odpuščam kazni, v kolikor še niso prestane. Dalje odrejam, da se radi navedenih zločinov, storjenih pred omenjenim dnem, ne uvaža pri civilnih kazenskih sodnijah nikako kazensko postopanje, ako je uvedeno, naj se ustavi, ako ne gre za s strani obdolženca zahtevano novo izvedbo že pravnoveljavno sklenjenega postopanja. 2. Odpuščam osebam, ki so bile obsojene pred navedenim dnem na kazen ne več nego eden mesec ali na globo 500 K ne presegajočo, te kazni, v kolikor niso že prestane. Ako je bila izrečena poleg zapore še globa, so kazni odpuščene, ako za slučaj neizterljivosti globe prisojena nadomestna kazen in zapor ne znašata več nego eden mesec. Izvzete so kazni radi krive prispege, krivega pričevanja obrekovanja, tatvine na železnica, ladjah in poštah, navijanja cen, oduševstva ali kaznivih dejanj proti zakonu o živilih: izvzeti so dalje osebe, ki so bile zadnjih pet let že obsojene na zapor ali globo, bodisi, da globa ne presega 100 K, dalje osebe, ki so bile pred več nego petimi leti obsojene na ostrejšo kazen nego osemindnevni

zapor ali na več krajših zapornih kazni, v kolikor te niso imele samo nadomestiti globe. Končno odpuščam vsem osebam, pri katerih veljajo predpogoji tega milostnega čina, vsled zakonskih predpisov kot posledico obsodbe nastalo nezmožnost, da bi dosegla določene pravice, mesta in upravičenosti, kakor tudi izgubo volilne pravice in izvolitve v javne korporacije. Kazni do enega meseca ali 500 K in ž njimi zvezane pravne posledice omenjene vrste se odpuščajo ob drugih predpogojih tudi takrat, ako danes sodba sicer še ni bila pravnoveljavna, a je bila v prvi instanci že izrečena.

— **Oskrba v vojni poškodovanih.** V vojnem ministristvu se je včeraj v soboto pod predsedstvom ministra dr. Matije razgovor v zadevi oskrbe v vojni poškodovanih vojakov. Razpravljalo se je vprašanje nameščenja vojnih poškodovancev v privatnih obr. o podelitvi kreditne pomoči za samostojno delo invalidov in o ustanovitvi posebnega invalidnega urada na Dunaju.

— **Bombažev blago in perilo.** Bombažev blaga in perila je ena tretjina one množine, ki je opršena oddaje za čas od 1. februarja do 1. maja 1918 dana na razpolago podrobni trgovini. Posameznemu kupcu se ne sme prodati več kot 20 metrov blaga ali pol tucata perila. Cene ne smejo biti višje kakor so bile pred 31. avgustom 1916 v podrobni trgovini.

— **Navijalci cen pridejo pod policijsko nadzorstvo.** Nova odredba zoper navijalce cen sicer določa, da se obsojeni morejo postaviti pod policijsko nadzorstvo. Z ozirom na to, da se to dosedaj ni zgodilo, je justično ministristvo izdalo najnovejši odlok, da imajo sodišča prve instance nalogo, sporočiti takoj pravomočnost takih obsodb merodajnim oblastim.

— **Aprovztacijo državne železnice v Ljubljani** prav vpljudno vprašamo, kaj je z milom? Ali ga sploh kaj dobimo, ali je morda že razdeljeno tako, da so ga dobili samo nekateri? Če nam železničarska aprovztacija ne preskrbi mila v kratkem, bomo morale naprositi železniško upravo, da naše može kar črno prebarva; prati in umivati jih nimamo s čim! — Prizadete železničarke.

— **V gorah ponesrečil.** Osemnajstletni sin tovarniškega uradnika Jecha v Trzinu se je bil pred mesecem dnij podal v gore na izlet, s katerega se ni več povrnil. Vse iskanje je bilo brezuspešno. Dne 3 aprila je našel nek lovec pogrešanega izletnika na planini Doberca mrtvega. Iznenadila ga je v gorah huda snežena burja. Jech je opešal in zmrazil. Truplo so prepeljali v Trzin.

— **Seja celotnega knjižnega odseka »Slovenske Matice«** se vrši v Trzinu, dne 9. t. m. ob šesti uri popoldne v društvenih prostih Dnevni red: Razgovor celotnega knjižnega odseka o maticnih publikacijah za 1918. leto.

— **Špedicijska podružnica »Balkan«** v Ljubljani. Nadn. vident južne železnice Ivan Kejžar stopi s 1. majem v pokoj ter prevzame ravnateljstvo podružnice špedicijske trdnice »Balkan« v Ljubljani.

— **Železničarski shod v Ljubljani** v hotelu Ilirija bo danes ob pol 8. zvečer. Dnevni red: 1. Novi zavarovalniški zakon za železničarje. Poročevalca sod. Hondi in Kováč.

— **Nesreča na dolenski železnici.** Blizu Šmarja pri Ljubljani je v petek popoldne ob eni vlak povozil gluhega 86 letnega starčka Antona Strnišča, doma iz Lanišča. Vlak ga je pahnil predse in vozovi so drdrali čezenj. Vojaški zdravnik ga je obvezal. Z resilnim vozom so ga odpeljali v bolnico.

— **Tržaška finančna prokuratura** se s 15. aprilom premesti v Tist, kjer prične zopet svoje delovanje.

— **Tržaška svobodna paroplovna družba** bo zvišala akcijsko glavniico od 16 na 32 milijonov kron, in sicer za graditev novih ladij. Družba ima v delu 12 parnikov z 11.000 tonami.

— **Trboveljska premogokopna družba** bo razdelila letos ravno tako kakor lansko leto po 12 kron dividende na vsako akcijo. Račun dobička in izgube izkazuje v primeri s prejšnjim letom za 394.577 kron manjši znesek, ker se je nakopalo približno 200.000 ton manj premoga.

— **Na graški električni železnici** se je minuli petek zgodila velika nesreča. Na progi blizu južnega kolodvora sta trčila vsled napačnega menjalnika dva električna vozova skupaj. Pri tem je bilo troje oseb težko ranjenih.

— **Ravno tisti dan** je na drugem delu mesta pri sklopljenju vozov neki izprevodniki izpodrsnili in ji je pušar zmečkal spodnji del telesa.

— **Oni, ki lahko vstrajajo!** Splošni avstrijski zemeljski kreditni zavod je izdal bilanco za leto 1917. Čistega dobička ima 20.261.219 K

proti 19.061.929 K v prejšnjem letu. Dividenda znaša 22 odstotkov, t. j. 66 K od akcije. Grozni siromaki so ti delničarji!

— **Vsled opeklin umrla.** Na Dobravi je prišla šestletna posestnikova hčerka Angela Peterl preblizu ognju pod kotlom, kjer se je kuhalo za prašiče. Vnela se ji je obleka in dasi ravno so ji strgali obleko s telesa, je dobila vendarle tako težke opekline, da je še isti dan umrla.

— **Iz vlaka je padel** dne 6. aprila popoldne blizu postaje Spielfeld 62 let stari poštni kočijaž Štefan Midorica iz Ljubljane. Pretresel si je možgane, vrhutega je dobil rane na glavi in na levi roki.

— **Zločinski lov pred sodnijo.** Dunajski Otakring je imel 3. t. m. svojo senzacijo. Eden najbolj poznatih prebivalcev v okraju, Ivan Beer, poglavar takojimenovane »plattenbruderjev«, katerega so se še v mirnih časih eni zelo bali, drugi pa ga celo »občudovali«, je stal pred deželno sodnijo. Nebroj poslušalcev in poslušalk je imel, da so se ljudje kar trli. Baje je šalk je imel, da so se ljudje kar trli. Baje je ukradel odejo. Radi tega je bil pač prost, obsojen pa radi nevarnega groženja in javnega nasilstva ter razžaljenja straže na tri leta težke ječe.

— **Brnska krvava obsodba.** Brnski listi poročajo: Pred deželnim sodiščem se je te dni imel zagovarjati 65-letni delavec Karel Kizlink iz Klepaczowa radi zločina nevarnega pretenja. Dne 10. marca t. l. je prišel k orožnikom v Blandsko in zahteval od orožniškega postaje vodje Pudika tobak. Ker se mu ni ustreglo, je rekel opetovano: »Tako, tedaj me zaprite, drugače bom Klepaczow zažgal še danes od dveh strani; užigalic imam dovolj!« Nato so ga prišli. Kizlink je bil spoznan v smislu obtožnice krivim in obsojen v težko ječo štirinapol let. Boostrena s trdim ležiščem mesečno... Radi očividno razburjene opazke pa štirinapol leta težke ječe: da, ali so tu ljudje, ki nalagajo take kazni?

— **Kakšna bo letina?** Uradno poročilo o stanju setve pravi, da močni mrazovi zadnjih dni marca niso naredili setvam škode. Jesenska setev na Ogrskem je že krepko razvita, pa tudi spomladni setvi se ni zgodila škoda. Ob tem času splah mrzlo vreme ni redko. V sadnih vrtovih na Ogrskem so ponočni mrazovi semtertje škodovali, posebno v krajih z zgodnjim sadjem, koder ponekod že drevje cvete. V Avstriji je vobče stanje ugodno, le treba delavskih moči in gnojil ter semenskega blaga.

— **100.000 kron** poneveril. Iz Zagreba je nedavno izginil železniški uradnik Rudolf Vince, ki je poneveril 100.000 kron. Tudi njegova žena Roza Vince si je baje prilastila 75.000 K. Njeni starši, ki so bivali v breški okolici, so bili zaradi skrivde aretovani in izročeni okrajnemu sodišču v Brežicah.

— **Prostovoljna ponudba.** Občinski zastop mesta Zente na Ogrskem je sklenil ponuditi ministru za prehrano prostovoljno 40.000 meterskih stotov žita, pod pogojem, da v Zenti ne bodo rekvirirali.

— **Davek za škofove zavode v Št. Vidu.** Knezoškofu ljubljanskemu je davčna oblast za zavode v Št. Vidu nad Ljubljano predpisala pristojbinski ekvivalent 59.454 kron za čas od leta 1905, ko je bilo poslopje izročeno svojemu namenu, do 1915. Proti temu se je knezoškof pritožil na upravno sodišče, ker bi pristojbino imeli baje predpisati šele od leta 1916 in ker cenitev poslopja ni prava; hiša da je z 1.560.567 kronami mnogo previsoko cenjena. Upravno sodišče je pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo iz formalnega vzroka, ker je pritožnik sam zahteval sodnijsko cenitev in je torej ne more izpodbijati.

Slovenke in Slovenci

peto leto teče, odkar se v središču Slovenije ne glasi slovenska beseda s tistega mesta, ki ji je bilo namenjeno. Pet let smo bili Slovenci brez gledališča — pet let izobčeni iz vseobčnosti kulturnega življenja. Ali se dovolj zavedamo, kaj se pravi, pustiti izobrazbo svojega jezika, najočitnejšega znaka narodnosti, toliko časa vneymar? Kdor se je odrekel jeziku, se je odrekel svoji misli. Kakšna vrzel v naši duševnosti, kakšen zastanek v našem razvoju!

Gledališče je bilo, je in bo pri vseh narodih vzgajališče dobrega okusa, visoka šola lepote in vzornega jezika, zrcalo narodne duše in njene resnice. Dramatična poezija je bila vedno višek in zaključek narodnega procvita, oder je bil povsod govorilnica najglobljih duhov preteklosti in sodobnosti. Z ljubeznijo in ponosom kažejo Čehi na svoje Narodni divadlo,

Hrvati na svoje Zemaljskokazalište, na pozitivne činitelje svoje narodne in kulturne bilance. In mi se naj svojemu gledališču samovoljno odpovemo? S tem bi se potiskali sami v kot in v temo. Sramota, da smo tako dolgo prenašali to praznino v našem življenju — grehota, če naj ostane po naši krivdi še dalje tako.

Kriv prorok, ki trdi, da je ljubljansko gledališče samo za Ljubljance; herostratska beseda, ki je bila izrečena pred leti: »Ako hoče Ljubljana gledališča, naj si ga vzdrži sama; kaj ima kranjska dežela, kaj ima naš kmet od ljubljanskega gledališča?« — Najsurovejši materializem je izgovoril to pesedo. Kulturo tako posnoviti, duha tako vprostoriti! Mar ni kultura tisti tajni fluid, ki se razteka iz živih žarišč na vse strani, spaja dušo z dušo in objema in enoti, kar bi se brez nje ga razsulo v drobce brez središča? Fluid, ki veže posameznike v narod s skupnimi tradicijami, bolečinami in nadami! V narod s svetinjami, nedotakljivimi slehernemu brez ozira na svetovni nazor in politično prepričanje, vzvišenimi nad strankarsko, izvzetimi iz vseh slučajnosti in dnevnih prevratov.

Vedeti moramo tudi, da ljubljansko gledališče ni navadno provincijalno podjetje, da se ne bo smelo nikdar primerjati memskim provincijalnim gledališčem, nego, da je vseslovensko gledališče, matica vsem odrom po vseh naših pokrajinah. Maribor, Celje, Jesenice, Trst — vse se ozira v Ljubljano, v nji gleda svojo vzor, od nje črpa svoj repertoar in vsa sredstva. Zato ima naše gledališče vse više, svoje narodne cilje in naloge. In kdor govori ali dela zoper naše gledališče, govori in dela zoper slovenstvo in zoper bodočnost, ki si jo v stvarja.

Vsi pravi ljudje pri nas, pristaši vseh strank so izprevideli, kako siromašna, ponižna, kako brez bodočnosti je naša kultura brez gledališča. V Ljubljani se je ustanovil konsorcij z namenom, nanovo oživitviti slovensko gledališče v Ljubljani ter mu ustvariti krepko gmotno podlago. Lepo se je odzvala Ljubljana; pred vsem so pokazali nje trgovci in denarni zavodi, da pojmujejo jasno pomen kulture za narod; v par tednih se je nabralo nad 280.000 kron za Slovensko gledališče v Ljubljani.

Ali bo za Ljubljano zaostala pokrajina? Ali ni treba vseh rok, vseh glav, vseh sil, ko si gradimo novo, lepšo bodočnost? Ali se more in sme samo ena moč med nami odtegniti delu, ko gre za to, da se uvrsti naš narod med druge narode in da ostane vstrie z njimi?

Slovenke in Slovenci, videli smo vaše navdušenje za jugoslovansko idejo; zaplamtelo je do zadnje kože, do slednjega moža, do sleherne ženske — ali boste sedaj ostali ob strani, ko je treba tej Jugoslaviji pripraviti pot, dati ji čim globljo vsebino, čim trdnjšo utemeljenost? Videli smo, kako so vam duše vsprejemjive za vse lepe in velike ideje; zato se zanašamo na vas, ženske in moške vse naše domovine, da se zavzamete tudi za osrednje ognjišče naše kulture, za slovensko gledališče; važno postojanko našega naroda velja pridobiti. Snujte odbore, podpisujte deleže*) — da se pokaže slovenski narod v teh usodnih časih po svoji ljubezni do svojih svetinj vrednega, stati v kolu najnaprednejših narodov, vrstnik med vrstniki.

*) Vsak družabnik mora prispevati k kapitalu vsaj z enim deležem po 100 K, ki se mora plačati takoj pri vstopu v konsorcijsko zvezo. Vsak družabnik jamči edino le s podpisanim deležem.

Vojna.

Bitka na Franceskem.

Nemško podjetje v prostoru Montdidier-Amiens se zadnja dva dni ni nadaljevalo. Podjetje dne 4. aprila torej ni bilo še začetek nove bojne faze, pač pa uvod novih bojev. Med Sommo in Ancro so nemške napadalne divizije vrgle sovražnika nazaj ter v širini desettih kilometrov vdrle do štiri kilometre globoko v njegove pozicije. S tem so Nemci osvojili nekoliko vasi, ki so hle sovražna oporišča ter se znatno približali Amiensu.

Došla so nam naslednja vojna poročila:

Dunaj, 6. aprila. Uradno se razglša: V Italiji je bojno delovanje zopet ponehalo. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 6. aprila. Wolffov urad poroča iz glavne ga stana: V krajevnih podjetjih pri Bucquoy in južno Hebuterne smo ujeli večje število sovražnikov ter uplenili mnogo strojnih pušk. Angleški sunek proti Palsieux se je izjalovil. Na zapadnem bregu Ancro smo v napadu razširili naše mostišče na obeh straneh Alberta. Južno Somme živahni artiljerijski boji in uspešni infanterijski spopadi. Obstreljevali smo železniške naprave pri Amiensu. Francoski napadi v široki fronti med More-

nilon: so skušali iztrgati nam pridobitev dne 4. aprila; zlomili so se ob težkih izgubah v našem ognju. Montdidier so Francozi obsipali z ognjem. Pred Verdunom je artiljerijski ogenj močno narasel. Z ostalih bojišč nič novega. — Ludendorff.

Dunaj, 7. aprila. Uradno se razglša: Na italijanski fronti nič novega. — Šef generalnega štaba.

Boji na zapadni fronti.

Geneva, 6. aprila. »Secolo« poroča s francoske fronte: Nemška artiljerija obstreljuje novo fronto s topovi najtežjega kalibra. V Amiensu in Compiègneu so nastali vsled obstreljevanja veliki požari. Hervé pravi v svojem listu »Victoire«: Če pade Amiens, potem je Pariz v nemški oblasti.

Angleške izgube.

Berlin, 7. aprila. Wolffov urad poroča: Po ovinku preko Hulla so dospele sedaj prve vesti o angleških izgubah na Holandsko. V dobi nemške ofenzive, to je od 21. do 29. marca, so izgubili Angleži toliko prvovrstnih vojakov kakor leta 1916. ob Sommi, ko so po uradnih angleških podatkih izgubili 412.000 mož. Če se k temu prišteje še število pogrešanih in ujetih angleških vojakov v dobi zadnje ofenzive, računa se lahko s pol milijonom vojakov, katere je v ti kratki dobi izgubila angleška armada.

Berlin, 7. aprila. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Na bojni črti so se razvili včeraj popoldne luti artiljerijski boji, katerim so sledili močni angleški in francoski napadi ob rekah Ancro in Avre. V gostih masah prodirajoči angleški polki so bili ob obeh straneh mostišča pri Albertu v našem ognju uničeni. Južno Villerea se za boj pripravljene sovražne čete v našem ognju niso moge razviti. Z drugih front pripelane francoske divizije so naskočile na zapadnem bregu Avre med Castel in Mailly, vzhodno Thory, pri Cantigny in petkrat pri Mesnilu, povsod brez uspeha. Ob težkih izgubah so se izjalovili francoski napadi ponajveč v srditem bližinskem boju. Čete armade generala Boehma so včeraj zjutraj napadle sovražne pozicije na južnem bregu Oise pri Amigny. Nekateri oddelki so izsilili prehod čez široki, na mnogih krajih močvirnat odsek Oise ter vzeli z naskokom predmestja Chauny; druge čete pa so od vzhoda sem v naskoku osvojile močne sovražne pozicije pri Amigny in severovzhodno v gozdu Coucy. Dosegli smo črto Bichancourt-Autreville-Borisis. Vsled uničujočega ognja naše artiljerije so imeli Francozi ogromne krvave izgube. Naši oddelki so dovedli 1400 ujetih Francozov. Obstreljevanje Reimsa se je nadaljevalo. V zračnem boju smo sestrelili 18 sovražnih letal. Z drugih bojišč nič posebnega. — Ludendorff.

Berlin, 7. aprila zvečer. Na južnem bregu Oise smo izvojevali v napadu nove uspehe. Vzeli smo Pierremande in Folbray.

Zadnje vesti.

Rusija in Japonska.

Moskva, 7. aprila. Reuterjev urad poroča: Sovjet ljudskih komisarijev je storil politične korake proti nastopu Japoncev v Vladivostoku ter vsem sovjetom v Sibiriji ukazal, da se upro napadu na rusko ozemlje.

Petrograd, 7. aprila. Manifest sovjeta ljudskih komisarijev dolži Japonsko, da namerava strmoglaviti republiko in se polastiti Sibirije ter izjavlja, da je Japonska smrtni sovražnik republike. Sovjet zahteva izjavo alirancev in jih svari: njih odgovor bo v veliki meri uplival na vnanjo politiko sovieta.

Moskva, 7. aprila. Poluradno se poroča, da so se poleg japonskih izkroale tudi angleške čete v Vladivostoku.

Nemci na Finskem.

Petrograd, 7. aprila. Nemške ladje, med njimi dva dreadnoughta, so pri otoku Hangö napadle rusko ladjeve. Tri velike ruske ladje so bile od lastne posadke razstreljene. Danes zjutraj so Nemci izkrcali 12.000 mož, ki so začeli ofenzivo proti Helsingforsu, da se uduši državljanska vojna.

Ententa upa.

Rotterdam, 7. aprila. Pariški »Temps« poroča iz Švice: Resna poročila javljajo, da se bo Avstro-Ogrska v dveh mesecih nahajala v takih notranjih težkočah, da ji bo nadaljevanje vojne postalo nemogoče. Zato Nemčija na napadu tako hiti s svojo ofenzivo.

Japonci v Vladivostoku.

Washington, 6. aprila. (Reuterjev ur.) Vnanji urad je prejel poročilo, da so Japonci izkrcali v Vladivostoku pomorske čete, da varujejo življenje in posest japonskih državljanov.

Wilson za nadaljevanje vojne.

Washington, 7. aprila. Pri včerajšnji slavnosti obletnice vojne napovedi Združenih držav in povodom razpisa tretjega vojnega posojila je predsednik Wilson govoril v Baltimore ter v svojem govoru izvajal: Združene države so sedaj bolj kot kdaj prej priprave, da bi bila, če izgubimo vojno, izgubljena njih pozicija kot velik narod in obenem izgubljena tudi njih svetovna misija. Jaz sem brez pridržka in brez dvoumnih fraz razkril ameriške ideale in namere ter pozval sovražnike, naj ravno tako odkrito povedo, kaj nameravajo. Odgovorili so na nedvoumen način, in izjavili, da ne iščejo pravice, ampak gospodstvo in neovirano vladavo njihove volje. Nemci niso odgovorili po svojih državniških, ampak po svojih vojaških voditeljih, ki faktično vladajo v Nemčiji. V Združenih državah ne moremo prezreti, kaj so storili v Rusiji, na Finskem, v Ukrajini in v Rumuniji in opravičeno je naše domnevanje, da bi storili isto na zapadni fronti, če bi ne stali nasproti armadam, katerih niti njihove množične divizije ne morejo premagati. Sovražnik brez dvoma namerava, vse slovanske narode, vse prvotne cilje balkanskih narodov in vse dežele, nad katerimi je Turčija s kruto roko vladala, podjarmiti pod svojo voljo in svojo pohlepnost, ter ustvariti svetovno nasilje, dobičkarstvo in trgovinske nadvlade, ki bi bila Ameriki ravno tako sovražna kakor Evropi in ki bi končno zasušila Perzijo, Indijo in tudi ljudstva daljnega vzhoda. Wilson je končal svoj govor z besedami: »Kaj naj torej storimo? Kar se mene tiče, sem pripravljen, pogajati se celo sedaj za pravičen in pošten mir, za mir, ki bi bil enako ugoden za močne in slabotne. A ko sem predlagal tak mir, je prišel odgovor od nemških poveljnikov v Rusiji, a o pomenu tega odgovora ne morem biti v dvomih. Jaz sprejemam to izzivanje in vem, da je sprejmete tudi Vi. Mi zamoremo dati le en odgovor in ta je: sila do skrajnosti, sila brez mere in meje, resnična zmagovalna sila, ki bo zopet upostavila svetovni zakon in zdrobila v prah vsako sebično nadvlado.«

Moskva 7. aprila. Nota ljudskega komisarja za vnanje zadeve Čičerina obvešča ukrajinsko ljudsko republiko da Rusija sprejme predlog, naj se takoj prične mirovna pogajanja. Pogajanja naj bi se vršila v Smolensku.

Aprovizacija.

Bele izkaznice za goveje meso, dobe meso v sredo, dne 10. t. m. in v soboto, dne 13. t. m. od 7 ure zjutraj do 11 ure dopoldne pri onih mesarjih, katere imajo označene na svojih izkaznicah. Izjema je samo za one, kateri imajo na svojih izkaznicah označenega mesarja Lovšeta, pri katerem ne dobe mesa, ker ima zaprto mesnico. Namesto pri tem mesarju dobe meso pri Klemencu (Jager) v na Kresiji. Cena mesu je maksimalna.

Meso na rumene izkaznice D po normalni ceni. Stranke dobe meso v torek, dne 9. t. m. od 3. do 5. ure popoldne v sv. Jožefa cerkvi na Poljanski cesti: od 3. do 4. štev. 1 do 225, od 4. do 5. štev. 226 do konca.

Meso za III. in IV. uradniško skupino. Stranke dobe meso po normalnih cenah v torek, dne 9. t. m. v cerkvi sv. Jožefa in sicer od 1. do 3. III. skupina od 1. do 2., IV skupina od 2. do 3.

Ureditve prodaje govejega mesa za ta teden. Pri mesarjih, na stojnicah in v mesnicah dobe ta teden zopet goveje meso le oni, ki so prejeli od mestne aprovizacije pred kratkim belo izkaznico. Mesarji bodo oddajali na teden meso le v sredo in soboto. Vsaka stranka dobi 15 dkg govejega mesa na osebo. Udeleženci raznih ubožnih akcij dobe tudi po 15 dkg mesa na osebo kakor drugi ljudje po mesnicah. Ti pa ne dobe mesa pri mesarjih, marveč v cerkvi sv. Jožefa, oziroma na Poljanski cesti št. 15. Pri teh se bo meso oddajalo tako, da ga bo nekaj na prodaj po znižanih cenah drugo pa po isti ceni, kakor pri mesarjih. V naslednjem razdelilnem načrtu ne pridejo v poštev stranke, z zelenimi izkaznicami A in izkaznicami I. in II. uradniške skupine. Za te objavimo pozneje in pravočasno, kje dobe meso.

Stranke z zelenimi izkaznicami A dobe meso brez plačno v torek, dne 9. t. m. in v soboto, dne 13. t. m. popoldne od 2. do 3. ure v »ljudski mesnici« v Bahovčevi hiši, nasproti cerkve sv. Jakoba. Izkazati se morajo z zelenimi izkaznicami A in s krušnimi izkaznicami. Odslej dalje bodo prejemale stranke z zelenimi izkaznicami A meso brezplačno na istem kraju in ob istih dneh in ob istem času vse naslednje tedne.

Gostilničarjem in njihovim stalnim gostom. Mestna aprovizacija je že razglasila, naj oddajo gostilničarji bele mesne izkaznice svojih gostov, toda do zdaj še vedno ni prejela vseh izkaznic. Opozorjamo gostilničarje in ravno tako goste, da oddajo nemudoma bele mesne izkaznice. Aprovizijski urad sprejema izkaznice do četrta 11. t. m. do 12. ure dopoldne. Povdarjamo, da je to zadnji rok. Kdor ne bo temu pozivu ugodil, bo brez mesa, oziroma brez kosila.

Izkaznice ubožnih akcij dobe meso po običajno znižanih cenah na Poljanski cesti št. 15 v naslednjem redu: Zelen B št. 1 do 1200 v četrtek, dne 11. aprila od 1. do 6. pop., Zelen B št. 1200 do konca v soboto, dne 13. aprila od 1. do 9. popoldne. Rumena C št. 1301 do konca v ponedeljek, dne 8. aprila od 1. do 6. popoldne. Rumena C št. 1 do 1300 v sredo, dne 10. aprila od 1. do 6. popoldne. Stranke, ki dobe meso pri mesarjih, morajo prinesiti s seboj belo izkaznico in izkaznico za meso (rodbinsko izkaznico). Stranke iz ubožne akcije, ki dobe meso v cerkvi sv. Jožefa, oziroma na Poljanski cesti, morajo prinesiti s seboj izkaznice za ubožno akcijo in izkaznice za meso. Občinstvo se v lastnem interesu opozarja, da se brezpogojno ravna po tem razpisu.

I. in II. uradniška skupina prejmeta meso v torek, dne 9. t. m. in v soboto, dne 13. t. m. dopoldne v »ljudski mesnici« v Bahovčevi hiši nasproti cerkve sv. Jakoba. Določen je tale red: I. uradniška skupina št. 1 do 200 od 7. do 8. štev. 201 do konca od 8. do 9. Druga uradniška skupina od 9. do 10. Kilogram stane 2 kroni. Odslej dalje bodo prejemale stranke z uradniškimi izkaznicami I. in II. kategorije meso po 2 kroni kilogram na istem kraju, ob istem času in ob istih dneh vse naslednje tedne.

Razno.

* Koliko znašajo vojni stroški? Vojni stroški vseh držav in dežel, vstevši nevtralne, znašajo dosedaj 700 milijard kron. Ako vojna traja še nekaj časa, daj se doseže prvi bilijon, seveda v gotovini. To je približno vse ljudsko premoženje Nemčije in Anglije skupaj pred vojno.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Hlapca in vajenca

sprejme takoj
Učiteljska tiskarna.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana Franciščanska ul. 6,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. Litografija.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik so:

TEDENSKÉ SLIKE

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z boljšimi in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

»TEDENSKÉ SLIKE« so nepolitičen in nestranski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

»TEDENSKÉ SLIKE« bi naj imela naročene vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, vsako društvo itd. Zahtevajte »TEDENSKÉ SLIKE« povsod in pridobivajte naročnikov.

»TEDENSKÉ SLIKE« stanejo četrt leta K 3'80 pol leta K 7'50 in celo leto 15.— K. Naročite si »TEDENSKÉ SLIKE« takoj!

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko »TEDENSKÉ SLIKE« za stonj in poštne prosto na ogled.

Upravništvo lista »TEDENSKÉ SLIKE«

Ljubljana, Franciščanska ulica 10/1.

Vsa pohištvena in stavbena mizarska dela

prevzame

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

reg. zadruga z om. poroštvom

Vič-Glince pri Ljubljani

po izredno solidnih cenah in jamči za dobro izvršbo.

ima še doslej najboljše reference.